

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 27.1.2005
COM(2005) 8 końcowy

KOMUNIKAT KOMISJI

Drugie sprawozdanie z realizacji OWPG na lata 2003-2005

(przedstawione zgodnie z art. 99 ust. 3 Traktatu WE)

{SEC(2005)91}

***Druga ocena postępu
dokonanego we
realizacji Ogólnych
wytycznych polityki
gospodarczej ...***

***...zapewniające
materiał do Raportu
Wiosennego w 2005r.***

***Przesunięcie uwagi na
działania w polityce
gospodarczej***

***Umiarkowane
ożywienie gospodarcze
przy osłabionym
popycie krajowym***

***Polityka
makroekonomiczna
pozostała
akomodacyjna***

W niniejszym Komunikacie przedstawiono analizę postępu dokonanego w realizacji średniookresowej strategii polityki gospodarczej UE zawartej w Ogólnych wytycznych polityki gospodarczych (OWPG) na lata 2003-05¹. Dokument ten został przyjęty 2003 r. i uaktualniony w 2004 r.², aby uwzględnić rozszerzenie Unii, a wytyczne w nim zawarte koncentrują się na wkładzie, jaki w realizację strategii lizbońskiej mogą wnieść polityki gospodarcze zarówno poprzez prowadzenie rozsądnych polityk makroekonomicznych jak i energicznych reform gospodarczych. Niniejszy komunikat podsumowuje główne konkluzje sprawozdania z realizacji OWPG, które zostało przygotowane przez służby Komisji jako część „Pakietu realizacyjnego” zawierającego również projekt Wspólnego Raportu nt. zatrudnienia oraz Sprawozdania dotyczącego realizacji strategii rynku wewnętrznego. Pakiet Realizacyjny stanowi istotną bazę dla sporządzenia przez Komisję Raportu Wiosennego w 2005 r. oraz Śród-okresowego Przeglądu strategii lizbońskiej.

W porównaniu ze wstępną oceną dokonaną w ubiegłym roku³, niniejsze sprawozdanie z realizacji usprawniło ocenę, aby określić osiągnięty postęp lub jego brak. Tak więc, w pewnym stopniu skoncentrowano uwagę bardziej na działania w polityce gospodarczej aniżeli na jej zamierzeniach. Jednak ocena ta w należyty sposób uwzględnia ograniczony czas, jaki miały nowe Państwa Członkowskie, aby zastosować wytyczne.

Krótko po przyjęciu OWPG na lata 2003-05, w drugiej połowie 2003 r. rozpoczęło się ożywienie gospodarcze. Ożywienie trwało nadal w 2004 r. dzięki korzystnym warunkom gospodarczym na całym świecie. Jednakże, przy przewidywanej stopie wzrostu w UE w wysokości 2,5% w 2004 r. (oraz około 2% na obszarze euro) ożywienie gospodarcze jest raczej umiarkowane i musi być jeszcze utrwalone poprzez wzmocnienie popytu wewnętrznego. Pewną poprawę można zauważyć na rynku pracy przy wzroście zatrudnienia o 0,4% w 2004 r. czemu towarzyszył umiarkowany wzrost płac. Przewiduje się, że inflacja wrosła jedynie nieznacznie do poziomu 2,2% w porównaniu z rokiem 2003, pomimo zmian w cenach energii, których wpływ został złagodzony na obszarze euro poprzez wzrost wartości euro.

W związku z utrzymującą się niepewnością, co do siły ożywienia oraz rosnącymi cenami energii polityka makroekonomiczna pozostała akomodacyjna w roku 2004. Europejski Bank Centralny utrzymał poziom głównych stóp procentowych. Niektóre banki centralne w Unii podniosły stopy procentowe, aby zahamować presję inflacyjną. Ogólnie, polityka fiskalna w UE-15 pozostała w 2004 r. zasadniczo neutralna, na co wskazuje tylko nieznaczna zmiana w jej części aktywnej, podczas gdy automatyczne stabilizatory działały swobodnie,

¹ Zalecenie Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. w sprawie ogólnych wytycznych polityk gospodarczych Państw Członkowskich i Wspólnoty (na lata 2003-05), 2003/555/WE, opublikowane w Dzienniku Urzędowym (nr L 195/1) z 1 sierpnia 2003 r.

² Zalecenie Rady z dnia 5 lipca 2004 r. w sprawie uaktualnienia z roku 2004 Ogólnych wytycznych polityki gospodarczej na lata 2003-2005.

³ Komunikat Komisji „Pierwsze sprawozdanie z realizacji Ogólnych wytycznych polityki gospodarczej na lata 2003-2005”, COM(2004) 20 wersja ostateczna, przyjęty 21 stycznia 2004 r.

wspierając działalność gospodarczą. W niektórych nowych Państwach Członkowskich konsolidacja finansów publicznych przyczyniła się do bardziej akomodacyjnej pozycji polityki monetarnej, niż gdyby konsolidacja taka nie nastąpiła.

***Utrzymujące się
deficyty budżetowe***

W 2004 r. osiągnięto jedynie ograniczony postęp w uzdrawianiu sytuacji budżetowej w kilku Państwach Członkowskich, w których odnotowane wysokie deficyty budżetowe w 2003 roku. W połączeniu ze wzrostem kształtującym się wciąż na poziomie niższym niż potencjalny w 2004 r., sprawiło to, że średni nominalny deficyt wzrósł do prawie 3% PKB na obszarze euro i utrzymał się na poziomie nieznacznie niższym w całej UE. Za tym jednak kryją się znaczne różnice między poszczególnymi Państwami Członkowskimi: Słabe wyniki w niektórych Państwach Członkowskich stanowią kontrast dla stabilnych pozycji „bliskich równowadze lub w nadwyżce” osiągniętych lub utrzymanych przez szereg Państw Członkowskich w 2003 lub 2004 r. (Belgię, Danię, Estonię, Hiszpanię, Irlandię, Luksemburg, Finlandię i Szwecję).

***W 2004 r. około jedna
trzecia Państw
Członkowskich
odnotowała deficyt
przekraczający 3%
PKB***

Nominalne salda budżetowe uległy pogorszeniu w ponad połowie Państw Członkowskich: nadwyżka osiągnęła wartość ujemną w czterech Państwach Członkowskich, a deficyt pogłębił się w dziesięciu innych, a szczególnie wyraźnie w Grecji i Polsce. Opierając się na prognozach gospodarczych sporządzonych przez Komisję jesienią 2004 r., można spodziewać się, że dziewięć Krajów Członkowskich odnotowało deficyt przekraczający znacznie pułap 3% PKB w 2004 r. To również odzwierciedla początkową sytuację budżetową w kilku nowych Państwach Członkowskich będącą odzwierciedleniem trwającego procesu przejściowego oraz różnego rodzaju wyzwań, wobec których stoi polityka fiskalna.

Nadmierny deficyt zanotowano w Portugalii już w 2002 r., w Niemczech i we Francji w 2003 r., podczas gdy osiem innych krajów doświadczyło nadmiernego deficytu w 2004 r. – były to Grecja i Niderlandy, a po przystąpieniu Republika Czeska, Cypr, Węgry, Malta, Polska oraz Słowacja. Podczas gdy sytuacja nadmiernego deficytu w przypadku Portugalii została uchylona w 2004 r. i ocenia się, że deficyt w Niderlandach powrócił do poziomu nieco poniżej 3% PKB w 2004 r., to Niemcy, Francja, a przede wszystkim Grecja (spośród EU-15) nadal borykają się z wysokim deficytem. Jednak działania mające na celu realizację konsolidacji fiskalnej w krajach objętych procedurą nadmiernego deficytu wydają się podążać we właściwym kierunku, z wyjątkiem Grecji i Węgier.

***Zachowane tempo
reform rynku pracy***

Wydaje się, że tempo realizacji reform rynku pracy zostało w 2004 r. utrzymane, przede wszystkim odzwierciedlając działania ostatnio podjęte w Niemczech, ponadto znaczny postęp osiągnięto w Danii, Niderlandach, Irlandii oraz Austrii (patrz również projekt Wspólnego Raportu nt. zatrudnienia w latach 2004-2005). Ogólnie rzecz biorąc, mamy do czynienia z tendencją, w ramach której wiele środków koncentruje się na obniżkach podatków, strategii kształcenia ustawicznego oraz aktywnych politykach rynku pracy, podczas gdy coraz mniej inicjatyw (lub mniej wszechstronnych propozycji) dotyczy systemów świadczeń, negocjacji płacowych oraz prawa związanego z

ochroną zatrudnienia.

Działania mające na celu wzmocnienie bodźców do podejmowania pracy nadal skupione wokół reform podatkowych

Kilka Państw Członkowskich przyjęło reformy podatkowe mające na celu zwiększenie bodźców do wejścia lub pozostania na rynku pracy, a niektóre Państwa Członkowskie (np. Republika Czeska, Dania, Niemcy, Francja i Niderlandy) również skróciły okres wypłacania świadczeń dla bezrobotnych i/lub zaostrzyły kryteria kwalifikowania do poboru świadczeń i aktywnego poszukiwania pracy.

Niektóre Państwa Członkowskie podjęły działania mające na celu poprawę zdolności do przystosowania się

Należy uelastyczyć rynek pracy, a jednocześnie zapewniać pracownikom odpowiedni poziom bezpieczeństwa. W 2004 r. zaledwie kilka Krajów Członkowskich podjęło środki mające na celu poprawę zdolności do przystosowania się organizacji pracy. W szczególności w Niemczech złagodzono prawodawstwo w zakresie ochrony zatrudnienia w małych przedsiębiorstwach, przedłużono okresy obowiązywania umów na czas określony, a tendencja skracania czasu pracy w konkretnych gałęziach uległa odwróceniu. Francja zmieniła prawo dotyczące zwolnień z pracy. Jednakże, żadne inne Państwo Członkowskie nie stawiało czoła niekiedy nadmiernie surowemu prawu dotyczącemu ochrony zatrudnienia pracowników zatrudnionych na stałe lub też segmentacji rynku pracy spowodowana różnymi typami umów o pracę. W przypadku Włoch, mimo, że wprowadzono reformy wspierające wzrost aktywności zawodowej, zwiększona różnorodność umów o pracę może spotęgować już widoczną segmentację rynku pracy.

Większość Państw Członkowskich nadal sprzyja mobilności zawodowej poprzez strategię kształcenia ustawicznego oraz aktywne programy dla rynku pracy. W niektórych Państwach Członkowskich zajęto się mobilnością regionalną poprzez poprawę zachęt dotyczących systemów podatkowych/systemów świadczeń, lub też tak jak w przypadku Hiszpanii poprzez uelastyczenie rynku mieszkaniowego.

Postęp jest zdecydowanie niedostateczny, aby osiągnąć wszystkie założone cele dotyczące zatrudnienia na lata 2005/2010

Pomimo ostatnio osiągniętego postępu coraz mniej prawdopodobne staje się osiągnięcie przez Unię założonych w Lizbonie i Sztokholmie celów dotyczących zatrudnienia (być może z wyjątkiem celu dotyczącego stopy zatrudnienia kobiet) o ile dalsze i szeroko zakrojone reformy nie zostaną szybko wprowadzone przez wszystkie Państwa Członkowskie. Ciągła poprawa dynamiki gospodarczej również sprzyjać będzie wzrostowi zatrudnienia w przyszłości.

Niekorzystny rozwój wydarzeń związane ze wzrostem wydajności

Reformy mające na celu zwiększenie wyników wydajności UE są równie istotne jak i reformy rynku pracy. Od przełomu wieków dynamika wzrostu wydajności na godzinę malała w szeregu Państw Członkowskich i osiągnęła wartość ujemną w 2003 r. we Włoszech, Niderlandach i Portugalii. Może to być częściowo związane z niższym poziomem inwestycji przypadających na pracownika, w wyniku szybszego tempa tworzenia nowych miejsc pracy w drugiej połowie lat dziewięćdziesiątych. Jednakże wyjaśnia to tylko w niewielkiej części zaobserwowane zmniejszenie tempa wzrostu wydajności. O wiele ważniejszą kwestią jest spowolnienie tempa postępu technicznego wywodzącego się z powolnej reorientacji na sektory o dużym wzroście wydajności, stosunkowo niewielka skala unijnego sektora produkcji technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT), oraz widoczna opieszałość w uzyskiwaniu korzyści z podnoszenia wydajności sektora ICT w szeregu przemysłów korzystających z ICT.

Spowolnienie tempa integracji rynku wewnętrznego ...

Wzrost poziomu wydajności wymaga realizacji dynamicznych i szeroko zakrojonych pakietów reform, aby w pełni uzyskać korzyści z integracji gospodarczej. Jednakże, jak już zaobserwowano w pierwszym Sprawozdaniu z realizacji OWPG na lata 2003-2005, wyniki są zróżnicowane. Szereg wskaźników (handel między krajami UE, konwergencja cen) pokazuje, że tempo integracji rynku wewnętrznego spadło częściowo z powodu niższej aktywności gospodarczej. Transpozycja dyrektyw dotyczących rynku wewnętrznego przebiega z opóźnieniem, a jedynie Hiszpania i Litwa zdołały obniżyć procent nieprzetrasponowanych dyrektyw do uzgodnionego poziomu, tj. poniżej 1½ procent. Duża liczba przypadków naruszeń w Niemczech, Grecji, Hiszpanii, Francji i Włoszech jest również źródłem niepokoju. W dziedzinie zamówień publicznych wartość ogłaszanych publicznie projektów nadal rośnie, ale w dalszym ciągu stanowi jedynie 16 % ogólnej wartości zamówień publicznych.

...podczas gdy liberalizacja przemysłów sieciowych postępuje a polityka konkurencyjna staje się coraz bardziej skuteczna

Wspieranie konkurencji w przemysłach sieciowych stanowi ciągle zadanie. W roku 2004 podjęto kolejne kroki mające na celu ich liberalizację, ale nie zawsze zapewniona jest skuteczna konkurencja, na co, jak się wydaje, wskazuje ciągle wysoki udział w rynku podmiotów dominujących. Wraz z wdrożeniem nowych ram regulacyjnych, następuje intensyfikacja konkurencji w sektorze usług komunikacji elektronicznej na większości rynków, przynosząc coraz więcej korzyści konsumentom. Osiem Państw Członkowskich podjęło kolejne kroki w kierunku pełnej liberalizacji rynku energetycznego (Belgia, Dania, Francja, Irlandia, Włochy, Luksemburg, Niderlandy oraz Portugalia). W wielu nowych Państwach Członkowskich konkurencja na rynkach sieciowych również rośnie w sytuacji, gdy ich gospodarki otworzyły się na konkurencję międzynarodową. Skuteczność polityki konkurencji została wzmocniona poprzez unowocześnienie wspólnotowych systemów antymonopolowych i dotyczących fuzji i aczkolwiek skromne, ale jednak wzmocnienie kompetencji dochodzeniowych Komisji. W związku z tą zmianą, która zwiększa odpowiedzialność krajowych organów ds. konkurencji, Państwa Członkowskie (szczególnie Irlandia, Niderlandy, Hiszpania oraz Zjednoczone Królestwo) przygotowały grunt udostępniając dodatkowe zasoby.

***Postęp dokonany w
integracji rynku
finansowego***

W 2004 r. dokonano znaczącego postępu w zakresie zapewnienia odpowiednich ram regulacyjnych, by zwiększyć wydajność rynków kapitałowych oraz dalszą finansową integrację UE. Faza realizacja Planu Działania dla Kapitału Podwyższonego Ryzyka (RCAP) doprowadziła do powstania dobrze rozwiniętego rynku wykupów, lecz inwestycje kapitału podwyższonego ryzyka w przypadku firm we wczesnym stadium rozwoju pozostają nadal słabo rozwinięte. Ponieważ legislacyjna faza Planu Działania Usług Finansowych (FSAP) dobiega końca, uwaga skupia się na transpozycji przyjętych środków do prawa krajowego. Tempo transpozycji dyrektyw nadal różni się w zależności od dyrektyw i Państw Członkowskich, nawet jeżeli przebieg procesu transpozycji wydaje się zadowalający w 2004 r.

Wraz z Komunikatem Komisji z maja 2004 r. na temat rozrachunku i rozliczeń oraz powołaniem Grupy ekspertów ds. monitorowania i doradztwa rozrachunków i rozliczeń, dokonano pewnego postępu w kierunku wspierania zintegrowanego, bezpiecznego oraz sprawnego otoczenia pogiełdowego na rynkach papierów wartościowych UE. Dokonano również postępu we wzmocnieniu ładu korporacyjnego dzięki przyjęciu inicjatyw na poziomie UE jak krajowym. Uwzględniając dokonujące się zmiany na rynku Państw Członkowskie nadal usprawniały organizowanie nadzoru międzysektorowego, podjęto również istotne kroki zmierzające do poprawienia współpracy transgranicznej.

***Poprawa klimatu dla
działalności
gospodarczej***

Wydaje się, że warunki prowadzenia działalności gospodarczej ulegają poprawie, mimo że dynamika działalności gospodarczej jest wciąż niższa niż w Stanach Zjednoczonych. Rządy dokładają starań aby obniżyć czas i koszty związane z otwieraniem działalności gospodarczej oraz aby zapewniać usługi przez internet (np. Belgia, Francja, Węgry, Polska i Słowacja). Na poziomie europejskim zaobserwować można również większe zainteresowanie reformą systemu regulacji prawnych. W Państwach Członkowskich podejmowane są środki mające na celu obniżenie kosztów stosowania się do wymagań podatkowych od osób prawnych (które mogą być bardzo wysokie dla MŚP). Ponadto podjęto środki zmierzające do zwiększenia bazy podatkowej osób prawnych, które mogą przyczynić się do obniżki stawek podatkowych.

***Tylko stopniowy
postęp w tworzeniu
gospodarki opartej na
wiedzy ...***

Pomimo podjęcia różnych środków mających na celu wsparcie przejścia do gospodarki opartej na wiedzy, postęp jest jedynie stopniowy. UE w dalszym ciągu pozostaje znacznie w tyle za Stanami Zjednoczonymi w badaniach i innowacjach (B+R). Ostatnie cykliczne spowolnienie inwestycji biznesowych i bezpośrednich inwestycji zagranicznych zahamowało upowszechnianie wiedzy i technologii, co jest szczególnie ważne dla nowych Państw Członkowskich. Nakłady na badania i rozwój zwiększyły się jedynie nieznacznie i osiągnęły 2% PKB w 2002 roku, co powoduje, iż założony cel w wysokości 3% PKB na inwestycje w B+R do 2010 roku (z czego dwie trzecie ma być sfinansowane przez sektor prywatny) wydaje się nieosiągalny. Niektóre Państwa Członkowskie (Szwecja i Finlandia) mają wysoki wskaźnik B+R, podczas gdy w innych krajach wskaźnik ten spada od 1999 r. (Grecja, Irlandia oraz Niderlandy). Prawie wszystkie Państwa Członkowskie przyjęły krajowe cele zwiększenia publicznych i

***...co zagraża realizacji
celu lizbońskiego
dotyczący B+R***

prywatnych inwestycji w badaniach oraz coraz większa ich liczba pośrednio wspiera komercyjne badania i rozwój poprzez stosowanie zachęt fiskalnych. Nowe Państwa Członkowskie powinny odnosić korzyści z transferu wiedzy dzięki bezpośrednim inwestycjom zagranicznym. Ten transfer jest istotny w procesie nadrobienia zaległości przez nowe Kraje Członkowskie, który pozwoli na specjalizowanie się w działalności o wyższej wartości dodanej. Inwestycje publiczne w zasoby ludzkie nieznacznie wzrastają, ale ich wielkość znacznie różni się w zależności od Państwa Członkowskiego. Pomimo zachęcającego postępu niezbędne będą dalsze wysiłki mające na celu osiągnięcie celów założonych na rok 2010 tj. udziału osób dorosłych w kształceniu ustawicznym oraz osób wcześniej kończących edukację. Nie osiągnięto zbyt wielkiego postępu w zwiększeniu proporcji osób w wieku 22 lat, które ukończyły szkoły średnie. Podsumowując można powiedzieć, że chociaż Państwa Członkowskie wkładają wiele wysiłku w reformowanie systemów badań, innowacji, edukacji i szkoleń, to jednak występuje ryzyko, że przy obecnym tempie prowadzonych reform, Unia nie będzie w stanie osiągnąć założonych w Lizbonie i Barcelonie celów dotyczących gospodarki opartej na wiedzy.

Ogólnie rzecz biorąc, inwestycje publiczne brutto (wyrażone jako procent PKB), które zmniejszały się od lat 70-tych ustabilizowały się na poziomie 2½ procenta PKB w latach od 2000 do 2004. Europejska Inicjatywa na Rzecz Wzrostu podkreśla rolę inwestycji publicznych w rozwijaniu kluczowej infrastruktury transportowej pozwalającej na wzmocnienie dynamiki rynku wewnętrznego. Sporządzono listę „szybkiego startu”, która jest obecnie częścią priorytetów sieci transeuropejskich (TEN) zatwierdzonych przez Unię w kwietniu 2004 r. Ponadto budżetu UE w znacznym stopniu finansuje inwestycje np. w infrastrukturę, badania i rozwój, szkolnictwo, co ma przyczynić się do podniesienia zarówno wydajności jak i poziomu zatrudnienia.

***Nie zapewniono
jeszcze długo-
okresowego
zrównoważenia
finansów publicznych
w większości Krajów
Członkowskich***

Poza osiągnięciem wyższego zatrudnienia oraz wyższych stóp wzrostu potencjalnego, uzgodniona strategia dotycząca uwzględnienia gospodarczych i budżetowych konsekwencji starzenia się społeczeństwa również zależy od obniżenia poziomu zadłużenia oraz zreformowania systemów emerytalnych. W ostatnich latach nie osiągnięto znaczącego postępu w obniżaniu długu publicznego, który pozostawał powyżej wartości referencyjnej wynoszącej 60 % PKB w 2004 r., zarówno w całej UE, jak i na obszarze euro. Utrzymujący się wysoki dług jest rezultatem niskiego priorytetu nadanego konsolidacji budżetowej przez szereg Państw Członkowskich oraz słabych warunków wzrostu gospodarczego. Po przeprowadzeniu zasadniczych reform emerytalnych w 2003 r. zwłaszcza we Francji i Austrii, ważne kroki podjęto w 2004 r. na przykład we Włoszech i na Słowacji, podczas gdy inne kraje podjęły bardziej ograniczone działania. (np. Łotwa podniosła minimalny wiek emerytalny, a Portugalia wprowadziła kary dla urzędników państwowych przechodzących na wcześniejszą emeryturę), a niekiedy mając na celu złagodzenie wpływu wcześniejszych reform. Analiza pokazuje, iż pomimo niedawnych wysiłków podjętych w celu zapewnienia długoterminowej stabilności finansów publicznych, pozostaje ona istotnym zagadnieniem w większości Państw Członkowskich, a mianowicie w Belgii, na Cyprze, w Republice Czeskiej, Niemczech, Grecji, Hiszpanii, Francji, na

Węgrzech, we Włoszech, na Malcie, w Polsce, Portugalii, Słowenii i Słowacji.

***Sytuacja na rynku
pracy hamuje
uzyskanie równowagi
społecznej***

W roku 2004 postęp w osiąganiu równowagi społecznej następuje w ograniczonym zakresie. Przede wszystkim słabe wyniki na rynku pracy przy powolnym wzroście zatrudnienia w latach 2003-2004 nadal hamują ogólny postęp, w sytuacji, gdy wzrost zatrudnienia odgrywa główną rolę w wyciąganiu ludzi z biedy i marginalizacji społecznej. Kroki ostatnio podjęte przez Słowację, Węgry, Republikę Czeską, Słowenię i Estonię mają na celu unowocześnienie systemów podatkowych/systemów świadczeń lub ułatwienie podjęcia pracy przez grupy najwrażliwsze. A zatem ważne jest nadanie silniejszego impulsu wzajemnie wzmacniającym się skutkom różnych strategii wspierających wzrost gospodarczy, zatrudnienie oraz spójność gospodarczą i społeczną.

***Lepszy postęp
dokonany w
podejmowaniu działań
zmierzających do
poprawy równowagi
środowiska
naturalnego***

W porównaniu z rokiem 2003, w 2004 r. osiągnięto lepszy postęp w podejmowaniu działań mających na celu poprawę równowagi środowiska naturalnego. W dziedzinie zmian klimatycznych przygotowania do wspólnotowego systemu handlu emisjami gazów cieplarnianych zostały zakończone w 2004 r. umożliwiając uruchomienie systemu 1 stycznia 2005 r. Niektóre Państwa Członkowskie jednak nie zgłosiły na czas swoich kompletnych, krajowych planów działania w sprawie przydziałów emisji, a zatem nie mogły brać udziału w systemie od początku. Ratyfikacja przez Rosję protokołu z Kyoto oznacza, że wejdzie on w życie w 2005 r. zwiększając nacisk na wdrożenie skutecznej polityki mającej na celu obniżenie emisji gazów cieplarnianych. Jak dotąd obniżenie emisji gazów cieplarnianych nie jest na tyle wystarczające aby kraje UE-15 mogły wejść na drogę prowadzącą do sprostania zobowiązań wynikających z protokołu z Kyoto. Kilka Państw Członkowskich podjęło środki oparte na mechanizmach rynkowych, aby zachęcić do wydajnego gospodarowania energią (np. Belgia oraz Włochy) lub też popiera stosowanie paliw alternatywnych (np. Francja, Austria, Szwecja oraz Zjednoczone Królestwo); jednak inne kraje osłabiły impuls cenowy, jakim są wyższe ceny energii poprzez obniżenie podatków od paliw. W sektorze transportowym kilka Państw Członkowskich (np. Belgia, Cypr oraz Austria) dołączyły do grupy tych państw, które dostosowały systemy opodatkowania pojazdów aby uwzględnić emisję dwutlenku węgla i/lub emisje cząstek. Ponadto w Austrii weszły w życie nowe przepisy dotyczące opłat za korzystanie z dróg przez ciężkie ciężarówki, a podobne przepisy zostały ostatecznie przyjęte w Niemczech, co przyczynić się może do osiągnięcia lepszego salda transportu intermodalnego. Jeżeli chodzi o postęp w uzyskiwaniu energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, cztery kraje poczyniły znaczne wysiłki w tej mierze poprzez zastosowanie systemu skupu energii po cenach gwarantowanych (Dania, Niemcy oraz Hiszpania) oraz poprzez zniesienie podatków od odnawialnych źródeł energii (Finlandia).

Próby mające na celu poprawę wydajności całego łańcucha podaży i popytu na energię powinny być nadal prowadzone, aby zmniejszyć zależność energetyczną Europy, zapewnić przystępne ceny dla wszystkich konsumentów (zarówno przemysłowych jak i gospodarstw domowych), jak również stosowanie się do międzynarodowych

zobowiązań w ramach Protokołu z Kyoto.

Zróznicowany postęp w obszarze euro gdzie stosowana polityka budżetowa nadal rozczarowuje ...

...lecz gdzie polityka gospodarcza odniesie korzyści z powołania dwuletniej prezydencji Eurogrupy

W sumie, postęp w realizacji OWPG na lata 2003-2005 pozostawia wiele do życzenia

Postęp w odpowiedzi na wytyczne polityki gospodarczej w strefie euro pozostaje zróżnicowany. Podczas gdy kombinacja polityk monetarnej i fiskalnej nadal przyczynia się do wzrostu gospodarczego - przy sprzyjającej wzrostowi pozycji monetarnej, której towarzyszy zasadniczo neutralna pozycja fiskalna - potrzeba dalszych i bardziej wszechstronnych reform wynika ze spowolnionego i opóźnionego ożywienia w porównaniu z innymi uprzemysłowionymi gospodarkami. Aby zwiększyć możliwości dostosowywania się do wstrząsów koniunkturalnych, wymagane są dalsze reformy pozwalające na usunięcie strukturalnych usztywnień oraz uzyskanie wystarczających marginesów działania pozwalających na użycie polityki budżetowej jako automatycznego stabilizatora. Brak znaczącego postępu w konsolidacji budżetu w żadnym z siedmiu Państw Członkowskich, które nie osiągnęły stanu „bliskiego równowadze lub nadwyżce” w 2003 r. jest, również w tym względzie, szczególnie źródłem niepokoju. Chociaż odnotowano pewną poprawę w cyklicznie dostosowywanych deficytach budżetowych we Francji oraz w Niemczech, Grecji, Włoszech i Austrii sytuacja uległa dalszemu pogorszeniu. Pozytywną sprawą natomiast jest zmniejszanie się różnic w stopie inflacji na obszarze euro przez drugi z kolei rok. Podjęcie w 2004 r. decyzji o powołaniu stabilnej dwuletniej prezydencji Eurogrupy od 2005 r. powinno korzystnie wpłynąć na jej działanie i zapewnić kontynuację obecności obszaru euro na międzynarodowych spotkaniach. Można to postrzegać jako ważny pierwszy krok prowadzący do wzmocnienia głosu obszaru euro na scenie światowej.

Podsumowując można powiedzieć, że ogólny wniosek, jaki wypływa z drugiego Sprawozdania z realizacji OWPG na lata 2003-2005 jest taki, iż postęp nadal jest zróżnicowany. Niektóre Państwa Członkowskie osiągają lepsze postępy aniżeli pozostałe. Dla przykładu stosunkowo dobry postęp w stosunku do zaleceń dotyczących poszczególnych krajów osiągnięto w Belgii, Danii, Irlandii, Niemczech, Finlandii i Zjednoczonym Królestwie, podczas gdy w kilku Państwach Członkowskich postęp może być uznany za ograniczony. W przypadku zaleceń dla nowych Państw Członkowskich, wystosowanych zaledwie pół roku temu, odnotowano właściwy kierunek działań, zwłaszcza na Cyprze i Słowacji, mimo że postępują one z różną prędkością. Z drugiej strony, koncentrując się na zmianach dotyczących poszczególnych sektorów można powiedzieć, że osiągnięto względnie dobry postęp w tworzeniu korzystniejszego środowiska dla działalności gospodarczej, w zwiększaniu efektywności polityki konkurencji oraz w poprawie równowagi środowiska naturalnego. Wydaje się, że zostało utrzymane tempo reform rynku pracy, które nieco przyspieszyło w 2003 r. Jednakże postęp był ograniczony, jeżeli chodzi o trwające ciągle przechodzenie do gospodarki opartej na wiedzy i tu pozostaje znacząca różnica pomiędzy UE a USA. Wydaje się, że również i tempo integracji rynku wewnętrznego uległo spowolnieniu przy ograniczonym postępie odnotowanym w transpozycji dyrektyw dotyczących rynku wewnętrznego oraz przy nadal dużej liczbie przypadków naruszeń. Ponadto, ograniczony postęp w kilku Państwach Członkowskich w osiąganiu odpowiedniej pozycji budżetowej i/lub korygowaniu nadmiernego deficytu nadal jest źródłem niepokoju. Chociaż dokonano pewnego postępu w poprawie równowagi fiskalnej między innymi

poprzez reformy emerytalne w niektórych Państwach Członkowskich, to jednak wskaźniki zadłużenia pozostają wysokie i w 2004 r. w 14 Państwach Członkowskich nie ma zapewnionej równowagi długoterminowa. Biorąc to wszystko pod uwagę można powiedzieć, że ogólne tempo reform nie zmieniło się w 2004 r. Jest sprawą oczywistą, iż przy aktualnym tempie reform nie będzie zapewniona pełna realizacja OWPG na lata 2003-2005, co utrudni realizację planów z Lizbony.